РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професинално направление 2.1. Филология (Български език – приложна лингвистика), обявен от Софийския университет „Св. Кл. Охридски“

Кандидат: Рени Антонова Манова

Автор на рецензията: проф. д-р Татяна Ангелова,

Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

1. Данни за конкурса

Конкурсът по заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 2.1. Филология (Български език – приложна лингвистика), е обявен в ДВ бр.100 от 25.11.2025. Рецензията е подготвена на основание на Заповед на Ректора на СУ РД 38-14/16.01.2026. Единствен кандидат за конкурса е гл. ас. д-р Рени Антонова Манова от катедрата „Български език като чужд“ във Факултета по славянски филологии. Кандидатката е представила 18 на брой документи в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р България и Правилниа на Софийския университет за прилагане на този закон.

Няма допуснати нарушения в процедурата по обявяване на конкурса.

2. Данни за професионалното развитие на кандидатката

Рени Манова е завършила *бакалавърска степен* по специалността „Българска филология“ с квалификация учител по български език и литература във Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2013. За периода 2013-2014 е стажант -редактор във Фондация „Литературен вестник“, ул .Шишман № 7 *(Практика по проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“, МОН, Европейски социален фонд).* Манова продължава академичното си развитие в степента

магистър по специалност *Българска филология*, програмата „Лингвистика - езикова система и речеви практики“, Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Наградена е със знак „Отличник на Софийския университет“. Нейният устойчив интерес към езика и езиковото обучение я мотивират да кандидатства за докторант. Успешно завършва обучението си през периода 2015-2018 и придобива научната степен *доктор* по направление 2.1 Филология (Български език – приложна лингвистика), катедра „Български език като чужд“, Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“. От 2018 г. до този момент е главен асистент в същата катедра. Професионалното й развитие красноречиво говори за устойчивия й интерес към академично израстване в определена научна област. Особено е ценно това, че тя е кадър на Катедрата, на Факултета по славянски филологии и става преподавател в Софийския университет.

3. Характеристика на научните трудове

Р. Манова е автор на внушителен брой публикации, свързани с полето на научните й интереси – преподаване на български език като чужд. Сред тях са 2 монографии, участие с 25 доклада в национални и конференции с международно участие, 23 статии в индексирани и реферирани издания, 3 книги в съавторство, като е посочено авторското участие на кандидатката в тях. Наред с тези публикации може да се посочат 29 статии в сборници, свързани с филологическа проблематика. Р. Манова участва в 12 научноизследователски проекта на Факултета по славянски филологии с акцент върху обучението по български език като чужд. Кандидатката е съавтор и в три учебника по български език като чужд, което демонстрира методическата й вещина в научно-практически аспект.

<u>В конкурса д-р Манова участва с :</u>

- монография „Подготовката по български език на чуждестранни студенти (диахронни аспекти, лингвокултурни и комуникативни модели)“, ISBN: 978-619-00-1896-4, Фабер, 312 с.
- Студията „За интеркултурните комуникативни модели в езиковото обучение“ – Известия на Института за български език „Проф. ЛюбомирАндрейчин“, том XXXIV, 2021, pages:274-300, ISSN (print):ISSN 0323-9934
- 22 статии в индексирани и реферирани списания и сборници. Те са поместени в престижни научни издания: сп. „Български език и литература“, сп. „Български език. Списание на Института за български език при БАН“, сп. „Съпоставително

езикознание“, сп. „Българска реч“, „Известия на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ и др.

Специално внимание изисква монографията „Подготовката по български език на чуждестранни студенти (диахронни аспекти, лингвокултурни и комуникативни модели)“. Тя е всъщност методика на обучението по български език като чужд. Това е пръв опит да се изяснят комплексно диахронни, лингвокултурни и комуникативни модели на подготовката по български език на чуждестранни студенти.

Първа глава е посветена на изчерпателен преглед на образователна документация. В нея се обнародват документи, отнасящи се до работата на институции, ангажирани с подготовката по български език на чуждестранни студенти. Изследваните документи представляват архивни единици, проучени в Държавна агенция „Архиви“, Централен държавен архив. Това проучване на образователна документация само по себе си е принос, тъй като прави публично достояние архивни единици, ценни не само в диахронен, но и в съвременен аспект. Приложен е документно-базиран подход, ценен в научните изследвания.

Втора глава изяснява съществени за обучението по български език като чужд лингвокултурни особености и някои аспекти на етикетното поведение Поставен е акцент върху стратегиите на учтивостта в процеса на изучаването на българския език от чуждестранни студенти. Несъмнено е, че тази глава експлицира значими постановки, върху които се изгражда и системата за обучение по български език като чужд.

Тази система е обстойно представена в трета глава чрез типове задачи за проверка на комуникативните компетенции в обучението по български език като чужд, както и резултатите от апробирането на тези задачи. Особено е ценно, че учебните задачи са опитно проверени и придружени от данни за апробирането им. В четвърта глава са описани модели и учебни дейности чрез задачи за упражнения, предназначени да се изграждат и усъвършенстват уменията за четене и слушане, формирани в работата с чуждестранни студенти. Пета глава експлицира разработени модели, които биха улеснили обучаваните да развият своята комуникативна и текстова компетентност.

Може да се обобщи, че хабилитационният труд на Р. Манова е съвременна методика в действие.

В статиите, разработвани от д-р Манова, проличават евристичните й умения да идентифицира нерешени въпроси в обучението по български език като чужд и да предлага свои методически решения.

Приведените цитирания свидетелстват за популяризирането на резултатите от научните изследвания на Р. Манова и за активното й участие в академичния дискурс.

Преподавателският й опит намира концептуазиране в учебници по български език като чужд, в които е съавтор.

Изследователските й умения се демонстрират и чрез участието в 12 научноизследователски проекта на Факултета по славянски филологии.

4. Научни приноси и наукометрични данни

Рени Манова е изследовател с фокус върху приложната лингвистика, като нейните трудове се характеризират с интердисциплинарен подход, съчетаващ езиковедски, културологични и дидактически перспективи. Основните направления и методологически акценти в нейните статии и студии включват:

• използване на дескриптивен и функционален подход към езика, като се анализират реални речеви практики, текстове и комуникативни ситуации, с интегриране на етнографски методи за изследване на комуникацията в интеркултурен контекст.

Сред най-важните тематични направления, с които мога да бъдат свързани научните и научно-приложните й приноси, са:

• Лингводидактика – разработване на учебни материали и методики за преподаване на български език на чужденци.

• Лингвистика на текста – анализиране на текстови структури, типове грешки и стратегии за разбиране и създаване на текст.

• Етнография на комуникацията – изследване на културно обусловени модели на речево поведение.

• Интеркултурна комуникация – разглеждане на езика като средство за междукултурно взаимодействие и адаптация.

Приемам експлицираните от кандидатката научни приноси като основателни аргументи за хабилитирането на д-р Манова.

Представената информация за наукометричните данни свидетелства за покриване на минималните научни изисквания според Закона – Показатели А, Б, В- 100 т., показател Г- 250 т. и показател Д – 95 т.

5. Преподавателска дейност

Д-р Манова води достатъчен брой лекции и упражнения, свързани с обучението по български език като чужд, което е удостоверено с документи за академичната й натовареност.

Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки и препоръки към кандидатката.

Лични впечатления

Бих искала да споделя личните си впечатления от д-р Рени Манова. Тя е млад университетски преподавател, вече изявен изследовател в областта на приложната лингвистика - обучението по български език като чужд. Впечатляваща е нейната мотивация и посветеност на университетското образование.

Заключение

Предоставените от главен асистент доктор Рени Манова материали отговарят на критериите за заемане на академичната длъжност „доцент“, определени от Закона за развитие на академичния състав в Р България и Правилника за неговото прилагане, както и от съответния Правилник на Софийския университет. Кандидатката в конкурса изпълнява съответните минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Доктор Манова е представила достатъчен брой сериозни научни трудове с оригинални научни и научно-приложни приноси, получили национално признание.

Въз основа на данните от тази рецензия убедено препоръчвам гл. ас. д-р Рени Манова да бъде избрана да заеме академичната длъжност *доцент* в професинално направление 2.1. Филология (Български език – приложна лингвистика) за нуждите на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, за което гласувам положително.

18 март 2026 г. проф. д-р Татяна Ангелова